

SSB-styret kritiseres for

Styret i Statistisk sentralbyrå får kraftig kritikk av eksperter for å ha vært «passivt» og «sittet bom stille» da ekssjef Christine Meyer trengte styret som aller mest.

POLITIKK

Åshild Langved
Oslo

Den avgåtte SSB-sjefen Christine Meyer og finansminister Siv Jensen (Frp) har to vidt forskjellige virkelighetsbeskrivelser av konflikten som endte med Meyers avgang.

Tirsdag kommer finansdepartementet med sin versjon i et svar til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

SSB-styret har ansvaret for strategien og omorganiseringen av byrået sammen med daglig leder. Men i motsetning til Christine Meyer, har styret i SSB finansministerens tillit. Det får ekspert på eierstyring, professor Øyvind Bøhren ved Handelshøyskolen BI, til å undre:

- Styret har hatt et ansvar for den prosessen vi har lest om i avisen. Hvis det virkelig er sånn at styret var like bekymret som eierrepresentanten Jensen sier hun var, ville en jo vente at styreleder gjentatte ganger sa ifra både til eier og daglig leder om det eieren til slutt brukte som avskjedsgrunn, sier Bøhren, som leder Senter for eierforskning ved institutt for finans.

Refser finansministeren

Bøhren mener SSB-konflikten er «dårlig reklame for statlig eierstyring.»

- Mitt inntrykk er at eieren var for aktiv for sent, mens styret var passivt hele tiden. Kostnaden vi alle må bære, kan bli at de beste kandidatene ikke søker statlige topplederstillinger fordi uprofesjonell eierstyring gjør jobben urimelig uforutsigbar og ensom, sier Bøhren.

På bakgrunn av departementets instruks for SSB-styret, mener Bøhren at alle de fire konfliktområdene i SSB-saken har vært styrets ansvar:

- Innvandreregnskapet, kvaliteten på SSBs modellverktøy, omorganiseringen av forskning og statistikkavdelingene, samt hastigheten på endringsprosessen. Alle fire saksområder ligger i styreinstruksen, sier Bøhren, og legger til:

- Jeg synes SSBs styre har vært for passivt. Ikke bare overfor eieren, men like mye overfor daglig leder, særlig da hun trengte styret aller mest.

Ifølge en av instruksene til styret i SSB, har styret et ansvar for å

Dette er saken

- Den pågående omorganiseringsprosessen i Statistisk sentralbyrå har skapt mye uro både innad i byrået og eksternt.
- I oktober ble det kjent at rundt 25 av forskerne i forskningsavdelingen flyttes over til statistikkavdelingene i byrået.
- Fredag 10. november sa finansminister Siv Jensen at hun ikke lenger har tillit til SSB-sjef Christine Meyer.
- Natt til mandag 13. november gikk Meyer av som SSB-sjef.
- Parallelt med omorganiseringen, har Finansdepartementet satt ned et utvalg som skal vurdere statistikkloven og SSBs virksomhet. Utvalget skal levere sin rapport innen 15. mars 2018.

Styret i SSB

- Styret i Statistisk sentralbyrå er oppnevnt av Finansdepartementet for en periode på fire år.
- Morten Reymert er styreleder. Øvrige medlemmer: Jan Fredrik Qvigstad (nestleder), Ingrid Finboe Svendsen, Ragnhild Balsvik, Per Johan Lillestøl, Anne-Sissel Skånvik og Kaja Sillerud Haugen (ansattrepresentant).
- Styret har ansvaret for å «behandle og fastsette strategier», «gi råd til administrerende direktør om den faglige utviklingen av virksomheten», herunder «rammer for utviklingen av offisiell statistikk og forskning.»
- Det står også at styret «på selvstendig grunnlag skal vurdere «fremdrift, leveranser, kostnader og risiko» i prosesser som innebærer endringer i organisasjonen og/eller lokalisering av virksomheten.»

Professor Øyvind Bøhren ved Handelshøyskolen BI retter skarp kritikk mot styret i SSB for å ha vært totalt fraværende under SSB-striden.

varsle departementet om «vesentlige avvik i forhold til tildelingsbrevet eller budsjett.»

- Eieren påstår nå at det eksisterer et stort avvik i lengre tid, mens styret sier de ikke har varslet eieren om avvik i det hele tatt. Dette tyder på at styret ikke gjorde jobben sin, sier Bøhren og utdypet:

- Var styret uenig med eiers virkelighetsoppfatning, skulle styret ha sagt fra av hensyn til daglig leder. Var styret derimot enig med eiers virkelighetsoppfatning, skulle styret ha sagt fra av hensyn til eieren. SSB-styret gjorde ingen av delene, sier Bøhren.

Varslet ikke Jensen

Styreleder Morten Reymert i Statistisk sentralbyrå svarer følgende på kritikken:

- Styrets rolle i SSB er å behandle strategier og vedta virksomhetsplan. Det er administrerende direktørs ansvar å gjennomføre den. Styret har lagt til grunn at intern organisering og gjen-

Christine Meyer trakk seg som SSB-sjef forrige mandag etter manglende tillit fra eieren.

nomføring av styrets vedtak og oppdrag i tildelingsbrevet er administrerende direktørs ansvar, skriver Reymert i en epost.

Ifølge Reymert har ikke styret i SSB på noe som helst tidspunkt i prosessen tatt kontakt med Finansdepartementet og uttrykt bekymring for at Meyer handlet i strid med tildelingsbrevet.

- Har styret på noe som helst tidspunkt i denne prosessen tatt kontakt med Finansdepartementet og uttrykt bekymring med at administrerende direktør ikke forholdt seg til styrets strategi og råd? Hvis ja, når, hvem og på hvilken måte?

- Da oppslagene i media om innplassering dukket opp tok styreleder kontakt med administrerende direktør og ba om en gjennomgang av omorganiseringen av forskningsavdelingen på styremøtet 30. november, svarer Reymert.

Styret har ifølge Reymert «ikke tatt stilling til omfanget av Forskningsavdelingen og de innplasseringskriteriene som ble benyttet utover høsten i år.»

Reymert sier han hadde tett kontakt med Meyer de siste ukene før hun gikk av.

- Siden administrerende direktør er tilsatt av Finansdepartementet, kan ikke styret eller styreleder mene noe om tillitsforholdet mellom tilsettingsmyndighe-

ten og administrerende direktør i SSB, skriver styrelederen.

Reymert understreker at styret mente det var nødvendig med omstillinger i SSB og endringer i statistikkavdelingen.

Støtter SSB-styret

DN har gått gjennom styreprotokollene fra januar i år. Ikke noe sted fremgår det at styret var misfornøyd med Christine Meyer og

jobben hun gjorde med å omorganisere byrået.

Finansministeren har gjentatte ganger vist til protokollen fra 26. april der styret ber Meyer om å ta hensyn til arbeidet i Statistikklovutvalget.

- Finansdepartementet har full tillit til styret i Statistisk sentralbyrå, sier kommunikasjonssjef Therese Riiser Wålen.

Finansdepartementet vil ikke

Orå ha sviktet Meyer

Styreleder Morten Reymert i Statistisk sentralbyrå (SSB) får kritikk for å ha vært passiv i striden mellom den avgåtte SSB-sjefen og finansministeren. Foto: Audun Braastad/NTB Scanpix

besvare detaljerte spørsmål om kontakten med SSB-styret.

- Det følger av styreprotokollene at de tidlig og tydelig definerte sin rolle slik også i omorganiseringssaken. I likhet med Finansdepartementet har også styret vært opptatt av SSBs samfunnsoppdrag og bedt ledelsen ta hensyn til at det er satt ned et utvalg som skal vurdere statistikkloven, skriver Wålen.

Finansdepartementet har ingen kommentarer til kritikken som kommer frem i denne saken.

- Styret satt bom stille

SSB-styret kan ikke ansette og avsette daglig leder. Det er det Kongen i statsråd, altså regjeringen som gjør.

- Uten denne oppgaven må til gjengjeld SSBs styre være ekstra tydelig overfor den som har denne

oppgaven, som her er eierne via Jensen. Det har ikke skjedd, sier Bøhren.

Professoren mener derfor at styret må jobbe ekstra hardt for å «gjøre daglig leder så god som mulig.»

- Styreleder burde derfor hatt daglig, tett kontakt med Meyer i hele stridsperioden. Heller ikke dette skjedde ifølge det styreleder nå sier. Jeg registrerte heller ikke

at styreleder en eneste gang var ute i media for å støtte og avlaste Meyer da det stormet som verst. Styret satt bom stille, både overfor eier, daglig leder og omverdenen, sier Bøhren.

Bøhren er ikke alene om å reagere på styrets håndtering av saken.

- Hvis styret har støttet Meyer i denne strategien, bør heller ikke Siv Jensen ha tillit til styret, sier

finansprofessor Karin S. Thorburn ved Norges Handelshøyskole.

Thorburn har spesialkompetanse på eierstyring.

- Så lenge administrerende direktør, herved Meyer, har handlet i samsvar med styrets fastsatte strategi og råd, er det pussig om hun alene skal holdes ansvarlig for det som har skjedd, sier Thorburn.

ashild.langved@dn.no